

Ogólne zasady BHP, ppoż. i ochrony środowiska obowiązujące na terenie MZK w Bielsku-Białej

UWAGA: Poniższe zasady obowiązują Wykonawców / Zleceniobiorców na w stosownym dla nich zakresie.

Opracowanie:

Specjalista ds. BHP
Maria Choraży
Maria Choraży

28.11.2019 r.
Specjalista ds. BHP

Weryfikacja:

Pełnomocnik Dyrektora
ds. Zintegrowanego Systemu Zarządzania
Barbara Suwik - Łaskanik
28.11.2019 r.
Pełnomocnik Dyrektora ds. ZSZ

KIEROWNIK
Działu Inwestycji i Remontów
Krzysztof Binda
28.11.2019 r.
Kierownik DI

Zatwierdzenie:

DYREKTOR
Krzysztof Knapik
mgr inż. Krzysztof Knapik
28.11.2019 r.
Dyrektor Zakładu

I. Zasady ogólne

1. Firmy realizujące prace na zlecenie i na terenie MZK w Bielsku-Białej (zwanego dalej: MZK) są zobowiązane organizować je i prowadzić w sposób zapobiegający m.in.:
 - a) wypadkom przy pracy;
 - b) chorobom zawodowym;
 - c) pożarom;
 - d) degradacji środowiska naturalnego;
 - e) pogorszeniu środowiska pracy;
 - f) uszkodzeniom mienia MZK;
 - g) zdarzeniom potencjalnie wypadkowym.
2. Każdy pracownik firmy zewnętrznej realizującej prace na zlecenie i na terenie MZK musi:
 - a) posiadać aktualne badania lekarskie, stosowne do wykonywanej przez siebie pracy (np. dopuszczające pracę na wysokościach);
 - b) posiadać aktualne szkolenia w dziedzinie BHP i kwalifikacje stosowne do zajmowanego stanowiska i wykonywanej pracy;
 - c) zostać zapoznany przez swego pracodawcę z warunkami pracy i potencjalnymi zagrożeniami możliwymi do wystąpienia na terenie MZK, wymienionymi w **Tabeli 1** oraz ze sposobami ochrony przed nimi, co potwierdza własnoręcznym podpisem.
3. Przed przystąpieniem do realizacji prac na terenie MZK reprezentant firmy zewnętrznej musi obowiązkowo poinformować o tym bezpośrednio Kierownika Działu Inwestycji i Remontów (zwany dalej Kierownikiem DI), który bezzwłocznie przekazuje tę informację drogą mailową Specjaliście ds. BHP.
4. Na pisemne żądanie Specjalisty ds. BHP przedstawiciel Wykonawcy / Zleceniobiorcy jest zobowiązany udostępnić do wglądu oryginały dokumentów potwierdzających spełnienie wymagań wspomnianych w pkt. 2, w terminie 5 dni roboczych, licząc od daty otrzymania wniosku.

Tabela 1: Zagrożenia możliwe do wystąpienia na terenie MZK oraz sposoby ochrony przed nimi.

Lp.	ZAGROŻENIE	SKUTEK	ŚRODKI OCHRONY
1.	Poruszające się pojazdy	Potrącenie przez pojazdy poruszające się po terenie zajezdni: autobusy, samochody, wózki widłowe.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie poruszania się po terenie zajezdni MZK oraz w pomieszczeniach hal naprawczych i myjni OC. – Ustępowanie pierwszeństwa pojazdom. – Unikanie przebywania na terenie zajezdni MZK w czasie największego ruchu autobusów (tj. godz. 4:30-5:30 oraz 22:30-23:30). – Stosowanie kamizelek odblaskowych przez cały okres pobytu na terenie MZK (np. poruszanie się po halach naprawczych) podczas pełnienia obowiązków służbowych przez pracowników firm zewnętrznych realizujących umowy w zakresie: prac remontowo-budowlanych; wykonywania prac wchodzących w zakres obsługi codziennej pojazdów; odśnieżania terenu zajezdni; konserwacji sieci energoelektrycznej; przeglądów i konserwacji sprzętu P. Poż.; obsługi technicznej urządzeń podlegających pod Urząd Dozoru Technicznego; ochrony fizycznej osób i mienia; obsługi codziennej autobusów; pomiarów środowiskowych, dostaw paliwa, dostaw AdBlue, itp.
2.	Rozlane niezidentyfikowane, łatwopalne ciecze Prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych Palenie tytoniu Przebywanie w strefie zagrożenia wybuchem	Pożar spowodowany: rozlaniem lub unoszącymi się oparami łatwopalnych cieczy: paliw, rozpuszczalników, zaprószeniu ognia, paleniem tytoniu w strefie zagrożenia wybuchem, np. stacji paliw, zwarcie instalacji elektrycznej itp.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie poruszania się po terenie zajezdni MZK oraz w pomieszczeniach hal naprawczych, myjni OC, oraz miejsc zagrożonych wybuchem: stacji paliw, pomieszczeń ładowania akumulatorów i poprawek lakierniczych. – Przechowywanie, transportowanie, użytkowanie, magazynowanie, usuwanie substancji i mieszanin chemicznych zgodnie z wymaganiami opisanymi w kartach charakterystyki lub innych dokumentach wymaganych aktualnym stanem prawnym. – Prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych po uzyskaniu stosownego pozwolenia oraz po właściwym zabezpieczeniu miejsca ich wykonywania. – Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu we wszystkich pomieszczeniach MZK oraz w strefach zagrożonych wybuchem. – Użytkowanie sprawnych technicznie maszyn i urządzeń. – Nieprzeciążanie instalacji elektrycznej. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej.
3.	Nieszczelny zbiornik na paliwo Palenie tytoniu w strefach niedozwolonych Butle z gazami sprężonymi Strefy zagrożone wybuchem	Wybuch, eksplozja spowodowana np. rozerwaniem zbiornika z paliwem, nieprzestrzeganiem zasad bezpieczeństwa w czasie użytkowania substancji/ mieszanin niebezpiecznych, paleniem tytoniu w strefie zagrożenia wybuchowego.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie poruszania się po terenie zajezdni MZK oraz w pomieszczeniach hal naprawczych, myjni OC, oraz miejsc zagrożonych wybuchem: stacji paliw, pomieszczeń ładowania akumulatorów i poprawek lakierniczych. – Przechowywanie, transportowanie, użytkowanie, magazynowanie, usuwanie substancji i mieszanin chemicznych zgodnie z wymaganiami opisanymi w kartach charakterystyki lub innych dokumentach wymaganych aktualnym stanem prawnym. – Prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych po uzyskaniu stosownego pozwolenia oraz po właściwym zabezpieczeniu miejsca ich wykonywania. – Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu we wszystkich pomieszczeniach MZK oraz w strefach zagrożonych wybuchem. – Użytkowanie sprawnych technicznie maszyn i urządzeń. – Nieprzeciążanie instalacji elektrycznej. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej.

Lp.	ZAGROŻENIE	SKUTEK	ŚRODKI OCHRONY
4.	Mokra, śliska nawierzchnia Oblodzona nawierzchnia Nierówna nawierzchnia	Poślizg, potknięcie i upadek na nierównych, śliskich, mokrych nawierzchniach (np. pokryta lodem droga lub mokre, pastowane i polerowane podłogi).	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie poruszania się w budynkach MZK. – Poruszanie się drożnymi i bezpiecznymi ścieżkami komunikacyjnymi. – W czasie wykonywania prac powodujących powstanie zagrożenia poślizgnięcia należy stosować odpowiednie obuwie ochronne.
5.	Uszkodzony sprzęt elektryczny Brak odpowiednich kwalifikacji	Porażenie prądem np. ze strony wadliwie działającego lub uszkodzonego sprzętu elektrycznego.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie użytkowania instalacji elektrycznej. – Prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych po uzyskaniu stosownego pozwolenia oraz po właściwym zabezpieczeniu miejsca ich wykonywania. – Użytkowanie sprawnych technicznie maszyn i urządzeń. – Nieprzeciążanie instalacji elektrycznej. – Posiadanie stosownych szkoleń i kwalifikacji. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej.
6.	Nieoznakowane gorące powierzchnie Nagrzewanie się urządzeń	Poparzenia termiczne w wyniku zetknięcia z gorącą powierzchnią urządzenia itp.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie wykonywania pracy. – Prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych po uzyskaniu stosownego pozwolenia oraz po właściwym zabezpieczeniu miejsca ich wykonywania. – Użytkowanie sprawnych technicznie maszyn i urządzeń. – Nieprzeciążanie instalacji elektrycznej. – Posiadanie stosownych szkoleń i kwalifikacji. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej.
7.	Praca na wysokości	Upadek z wysokości (np. ze schodów, drabiny, podestu, dachu, rusztowania).	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie wykonywania pracy. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, w szczególności sprzętów do ochrony przed upadkiem z wysokości (m.in. szelki bezpieczeństwa, uprząże, hełmy ochronne itp.). – Użytkowanie sprawnych technicznie i posiadających wymagane badania maszyn i urządzeń (m.in. podesty ruchome, podnośniki koszone itp.). – Stosowanie rusztowań zgodnie z aktualnym stanem prawnym. – Teren prowadzonych prac na wysokości powinien być odgrodzony i odpowiednio oznakowany. – Posiadanie przez pracowników stosownych badań, szkoleń i kwalifikacji.
8.	Narzędzia pozostawione na wysokości	Upuszczenie/niekontrolowany upadek ciężkiego przedmiotu (np. narzędzia) podczas jego użytkowania lub przenoszenia, także podczas operowania nim na wysokości.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie wykonywania pracy. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, w szczególności sprzętów przed tego typu urazami (m.in. hełmy ochronne, obuwie ochronne itp.). – Użytkowanie sprawnych technicznie i posiadających wymagane badania maszyn i urządzeń (m.in. podesty ruchome, podnośniki koszone itp.). – Stosowanie rusztowań zgodnie z aktualnym stanem prawnym. – Teren prowadzonych prac na wysokości powinien być odgrodzony i odpowiednio oznakowany. – Posiadanie przez pracowników stosownych badań, szkoleń i kwalifikacji.
9.	Wystające ostre, niezabezpieczone krawędzie, narzędzia itd.	Skaleczenia w wyniku zetknięcia z ostrymi, wystającymi, szorstkimi lub chropowatymi krawędziami np. narzędzia.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie wykonywania pracy. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, w szczególności sprzętów przed tego typu urazami (m.in. rękawic ochronnych itp.). – Użytkowanie sprawnych technicznie i posiadających wymagane badania maszyn, urządzeń i narzędzi. – Posiadanie przez pracowników stosownych badań, szkoleń i kwalifikacji.
10.	Mikroklimat	Zmienny mikroklimat: wysoka lub niska temperatura otoczenia podczas np. wykonywania prac na zewnątrz pomieszczeń w narażeniu na deszcz, śnieg, wiatr, chłód lub silne nasłonecznienie i upał.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie wykonywania pracy. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, w szczególności odzieży chroniącej przed tego typu zjawiskami. – Stosowanie przerw w czasie pracy. – Zapewnienie pracownikom możliwości korzystania z pomieszczeń ogrzewanych (w okresie zimowym) lub klimatyzowanych (w okresie letnim).
11.	Hałas	Hałas generowany przez pracujące elektronarzędzia, pneumonarzędzia, silniki, uderzenia młotkiem, itp., słyszalne w obiektach zaplecza technicznego.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie poruszania się po terenie zajezdni MZK oraz w pomieszczeniach hal naprawczych, myjni OC. – Użytkowanie sprawnych technicznie maszyn i urządzeń emitujących możliwie najniższy poziom hałasu. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej (m.in. wygradzeń, ścian dźwiękochłonnych, ochronników słuchu). – Stosowanie przerw w pracy. – Zapewnienie pracy rotacyjnej.

Lp.	ZAGROŻENIE	SKUTEK	ŚRODKI OCHRONY
12.	Spaliny	Zatrucie spalinami z silników pojazdów naprawianych na zapleczu technicznym (np. podczas przebywania w obiektach zaplecza technicznego).	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie poruszania się po terenie zajezdni MZK oraz w pomieszczeniach hal naprawczych, myjni OC. – Użytkowanie sprawnych technicznie maszyn i urządzeń emitujących możliwie najniższy poziom hałasu. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej (m.in. odciągów ogólnych i miejscowych, masek pochłaniających). – Stosowanie przerw w pracy. – Zapewnienie pracy rotacyjnej.
13.	Ograniczona przestrzeń	Praca w ograniczonej przestrzeni (np. poniżej gruntu), w wymuszonej pozycji ciała (pozycje: siedząca i stojąca) oraz wykonywanie czynności powtarzalnych, angażujących do pracy te same grupy mięśni, wymuszona pozycja ciała podczas pracy (pozycje: siedząca, stojąca, pochylona).	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac poniżej poziomu gruntu lub/i wymuszonej pozycji ciała. – Użytkowanie sprawnych technicznie maszyn i urządzeń. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej (m.in. zabezpieczenia brzegów rowów przed osunięciem, hełmy ochronne, obuwie ochronne itp.). – Wygrodzenie i oznakowanie miejsca prowadzenia prac poniżej poziomu gruntu. – Zabezpieczanie otwartych włazów studzienek, kanalizacji itp. przed dostępem osób nieuprawnionych. – Zamykanie otwartych włazów studzienek, kanalizacji itp. po zakończonej pracy. – Znajomość i stosowanie się do zasad ergonomii. – Przy pracy z użyciem monitora ekranowego stosowanie się do zasad określonych w stosownym akcie prawnym. – Stosowanie przerw w pracy. – Zapewnienie pracy rotacyjnej.
14.	Przenoszenie ładunków	Nadmierny wysiłek fizyczny, nadmierne obciążenie, nieprawidłowa postawa podczas podnoszenia i przenoszenia ciężkich ładunków.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia ręcznych prac transportowych. – Nieprzekraczanie norm udźwigu dla mężczyzn i kobiet. – Zapewnienie opakowań ładunków wyposażonych w uchwyty. – Bieżący nadzór nad prawidłowym stanem technicznym maszyn i urządzeń transportowych. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej (m.in. obuwie ochronne, rękawice ochronne itp.). – Poruszanie się drożnymi, bezpiecznymi ścieżkami transportowymi. – Znajomość i stosowanie się do zasad ergonomii. – Stosowanie przerw w pracy. – Zapewnienie pracy rotacyjnej.
15.	Drgania	Wibracje (drżenia) miejscowe, powodowane przez trzymane w ręku narzędzia.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia powodujących powstawanie drgań miejscowych lub ogólnych. – Bieżący nadzór nad prawidłowym stanem technicznym maszyn i urządzeń transportowych. – Stosowanie przydzielonych środków ochrony indywidualnej i zbiorowej (m.in. wygrodzenia, rękawice antywibracyjne itp.). – Znajomość i stosowanie się do zasad ergonomii. – Stosowanie przerw w pracy. – Zapewnienie pracy rotacyjnej.
16.	Oświetlenie	Niedostateczne lub niewłaściwe oświetlenie stanowiska pracy.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w miejscach słabo oświetlonych. – Zapewnienie dodatkowego mobilnego oświetlenia zgodnego z aktualnym stanem prawnym.
17.	Stosowanie substancji chemicznych	Możliwość podrażnienia i zapalenia skóry, uczulenia, podrażnienia błon śluzowych oczu, nosa, gardła i dróg oddechowych.	– stosowanie rękawic chroniących przed czynnikami chemicznymi oraz kremów ochronnych, – stosowanie masek ochronnych – wietrzenie pomieszczeń
18.	Inne zagrożenia	Inne, nie zidentyfikowane źródła zagrożeń, wynikające z charakteru wykonywanej pracy / zlecenia.	– Zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac na zlecenie i terenie MZK. – Informowanie przełożonych oraz osoby odpowiedzialne za umowę o zauważonych usterkach, zagrożeniach dla zdrowia lub życia. – Znajomość i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pracy stosowanych do wykonywanych czynności.

5. Gdy jednocześnie, w tym samym miejscu na terenie zajezdni MZK, zadania wykonują pracownicy zatrudnieni przez odrębną firmę, ich pracodawcy mają obowiązek:
- a) współpracować ze sobą;
 - b) ustalić, który z nich będzie koordynatorem sprawującym nadzór nad BHP wszystkich pracowników wykonujących obowiązki w tym samym miejscu na terenie zajezdni;

- c) ustalić zasady swego współdziałania, uwzględniające postępowanie w przypadku wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia pracowników.
Wyznaczenie koordynatora nie zwalnia Wykonawcy / Zleceniobiorcy z obowiązku zapewnienia właściwych warunków pracy swoim pracownikom.
- 6. Każdy pracodawca, którego pracownicy realizują prace na zlecenie na terenie MZK, jest zobowiązany uprzednio przekazać podległym pracownikom informacje o:
 - a) zagrożeniach dla zdrowia i życia występujących na terenie MZK, na poszczególnych stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach, w tym o zasadach postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników;
 - b) pracownikach wyznaczonych z ramienia MZK do udzielania pierwszej pomocy oraz wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników (**Tabela 2 i 3**).
- 7. Wykonawcy realizujący zamówione przez MZK prace na terenie MZK są zobowiązani do właściwego zabezpieczenia obiektów/pomieszczeń, maszyn, urządzeń i sprzętu przed kradzieżą i zniszczeniem.
- 8. Wykonawcy realizujący prace na zlecenie na terenie MZK są zobowiązani do przekazania do Biura Zarządu aktualnej listy osób uprawnionych do przebywania na terenie MZK (imię, nazwisko, ewentualnie lista pojazdów) oraz bezzwłocznego jej uaktualniania w przypadku zaistnienia zmian w tym zakresie.
- 9. Na terenie MZK zabrania się:
 - a) wnoszenia alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu i / lub przebywania osób znajdujących się w stanie po ich użyciu;
 - b) palenia tytoniu, za wyjątkiem miejsc odpowiednio oznakowanych i przystosowanych do tego.

II. Zasady dotyczące przestrzegania przepisów BHP przez firmy wykonujące zamówione prace na terenie MZK

1. Przy pracach związanych z konserwacją, budową i przebudową, remontami obiektów i budowli oraz maszyn i urządzeń obowiązują postanowienia właściwych przepisów prawnych, głównie z zakresu prawa budowlanego.
2. Przy wykonywaniu robót przy urządzeniach i instalacjach energetycznych Wykonawca / Zleceniobiorca jest zobowiązany dostarczyć Kierownikowi DI:
 - a) wykaz pracowników zawierający ich imiona i nazwiska;
 - b) do wglądu - uprawnienia i kwalifikacje do eksploatacji lub dozoru sieci, instalacji i urządzeń energetycznych, a także uprawnienia do robót spawalniczych, itp.
3. Przed przystąpieniem do prac ziemnych należy rozpoznać i oznaczyć uzbrojenie podziemne, a w szczególności sieci elektroenergetyczne, telekomunikacyjne, ciepłe, wodne i inne.
4. Podłączenie obiektów, maszyn, urządzeń i elektronarzędzi do sieci i instalacji elektrycznych przez firmę zewnętrzną może odbywać się po uprzednim przedłożeniu Kierownikowi DI protokołów z pomiarów ochronnych wykonanych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.
5. Pracownicy firm są zobowiązani do stosowania środków ochrony indywidualnej, odpowiednich do warunków prowadzonych prac i występujących zagrożeń, które powinien zapewnić ich pracodawca.
6. Osoby pracujące na terenie MZK są zobowiązane do niezwłocznego pisemnego poinformowania o każdym:
 - a) wypadku przy pracy lub zdarzeniu potencjalnie wypadkowym Specjalistę ds. BHP – tel. 33 814 35 11 wew. 286;
 - b) zamiarze prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych i / lub incydencie środowiskowym i / lub sytuacji potencjalnie awaryjnej lub mogącej wywrzeć niekorzystny wpływ na środowisko – Kierownika DI – tel. 33 814 35 11 wew. 270.

III. Zasady dotyczące przestrzegania przepisów ppoż. przez Wykonawców / Zleceniobiorców

1. Wszystkie firmy zewnętrzne wykonujące prace na terenie na zlecenie MZK w obiektach MZK są zobowiązane do ich użytkowania w sposób zabezpieczający przed wystąpieniem pożaru.
2. W obiektach i na terenach do nich przyległych zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar lub jego rozprzestrzenianie się oraz utrudnić prowadzenie działań ratowniczych i ewakuacji.
3. Użytkownikom urządzeń zasilanych energią elektryczną lub gazem palnym zabrania się dokonywania czynności, które mogłyby stworzyć zagrożenie pożarowe lub wybuchowe.
4. Firmom zewnętrznym zabrania się dokonywania samodzielnie przeróbek i remontów urządzeń oraz instalacji elektrycznych lub budowy dodatkowych punktów poboru energii elektrycznej bez zgody MZK.
5. Zabrania się używania otwartego ognia i palenia tytoniu w miejscach stwarzających zagrożenie pożarowe.
6. Zabrania się prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych (np. spawania, cięcia, opalania itp.) bez uzyskania stosownego pozwolenia.
7. Używanie urządzeń i sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektów, do innych celów, np. do zabezpieczenia prac spawalniczych jest zabronione.
8. Pracownicy firm zewnętrznych wykonujący prace zlecone w obiektach MZK winni znać:
 - a) zasady postępowania w razie pożaru oraz ewakuacji z miejsca zagrożenia;
 - b) zasady udzielania pierwszej pomocy.
9. Wykaz osób uprawnionych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników zawarto w **Tabeli 2 i 3**.

Tabela 2: Wykaz pracowników MZK w Bielsku-Białej uprawnionych do udzielania pierwszej pomocy

Umiejscowienie apteczki	Dział odpowiedzialny	Osoba odpowiedzialna	Osoby wyznaczone do udzielania I pomocy	Nr telefonu
Dyspozytornia	Dział Eksploatacji	Dyspozytor	Ireneusz Bułka	33 814 35 11, w. 255
			Mirosław Kojder	
			Jacek Szymala	
			Zbigniew Ogiegło	
			Dawid Gancarz	
			Rafał Kufel	
Pojazd pogotowia techn.		Kierowca – konserwator przystanków	Marek Kwaśny	-
Zaplecze techniczne, Biuro Mistrzów	Dział Techniczny	Mistrz	Jerzy Urbaś	33 814 35 11, w. 261
		Mistrz	Bartłomiej Muszyński	
		Mistrz	Bartosz Kaźmierczak	
		Mistrz	Mieczysław Krzemiński	
		Mistrz	Krzysztof Herzyk	
		Samod. Referent ds. Rozliczeń	Lucyna Środa	33 814 35 11, w. 262
		Referent ds. Rozliczeń	Józefa Królicka	
		Z-ca Kierownika Działu	Antoni Ząbek	33 814 35 11, w. 260, 262
		Kierownik Działu	Marek Więzik	
		Mistrz SKP	Edward Kowalczyk	33 814 35 11, w. 230
		Kierowca-mechanik	Bogdan Staniszewski	-
		Kierowca-mechanik	Ryszard Konior	
		Kierowca-mechanik	Sławomir Kasprzyk	
		Kierowca-mechanik	Zbigniew Waleczek	
Kasy Biletowe przy ul. Sukienniczej	Dział Kas Biletowych	Kierownik Działu	Mariola Duda	33 822 80 53
		Kasjer	Jolanta Szyszka	33 814 35 11, w. 241

Tabela 3: Wykaz pracowników MZK w Bielsku-Białej uprawnionych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji osób

Dział odpowiedzialny	Osoba odpowiedzialna	Imię i nazwisko	Nr telefonu
Dział Techniczny	Mistrz	Jerzy Urbaś	33 814 35 11, w. 261
	Mistrz	Bartłomiej Muszyński	
	Mistrz	Bartosz Kaźmierczak	
	Mistrz	Mieczysław Krzemiński	
	Mistrz SKP	Edward Kowalczyk	33 814 35 11, w. 230
	Z-ca Kierownika Działu	Antoni Ząbek	33 814 35 11, w. 260, 262
	Kierownik Działu	Marek Więzik	
Dział Spraw Pracowniczych	Kierownik Działu	Bogusław Gaszek	33 814 35 11, w. 221
	Samodzielny referent ds. płac	Bożena Golik	33 814 35 11, w. 222
Dział Magazynowy	Magazynier-wydawca	Adam Dobija	33 814 35 11, w. 239
	Magazynier-wydawca	Piotr Hoza	
	Magazynier-wydawca	Marcin Biesok	
	Magazynier-wydawca	Wojciech Polak	
	Magazynier-wydawca	Agnieszka Łuszkiewicz	33 814 35 11, w. 237
	Kierownik Działu	Agnieszka Drożdżik-Szotek	33 814 35 11, w. 236
Dział Kas Biletowych	Kasjer	Izabela Borowiec	33 822 80 53
	Sprzedawca biletów	Ewelina Struk	Kasy biletowe: ul. Sukiennicza: 33 822 80 53 ul. Piastowska: 506 475 210
	Sprzedawca biletów	Sylwia Wołoszczak	
	Kasjer	Bożena Hałat	
	Kasjer	Marzena Lubowiecka-Gołuch	

10. Każda firma prowadząca działalność na terenie MZK ma obowiązek przestrzegania aktualnych wymagań przepisów ppoż.

IV. Zasady dotyczące przestrzegania przepisów o ochronie środowiska przez Wykonawców / Zleceniobiorców

- Pracownicy firm działających na terenie MZK oraz wykonawcy robót zleconych są zobowiązani do stosowania zasad ochrony środowiska i przestrzegania obowiązujących w tym zakresie przepisów, a w szczególności:
 - ochrony gleby i powierzchni ziemi przez niedopuszczenie do zanieczyszczeń szkodliwymi substancjami np. olejami, smarami, farbami, produktami zawierającymi składniki trujące;

- b) składowania materiałów przewidzianych do wykonania robót i powstałych odpadów w miejscach uzgodnionych z Kierownikiem DI, w sposób zapewniający ochronę środowiska;
 - c) oszczędnego korzystania z wody, energii elektrycznej i ciepłej;
 - d) nie używania wody pitnej dla celów przemysłowych;
 - e) odprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych MZK tylko po uzgodnieniu z Kierownikiem DI;
 - f) nie wprowadzania do kanalizacji MZK substancji szkodliwych i trujących lub wylewania ich na powierzchnię (np. popłuczyn po farbach, środkach chemicznych lub po czyszczeniu betoniarki);
 - g) utrzymywania czystości i porządku na użytkowanym terenie lub w obiekcie;
 - h) gromadzenia i zagospodarowania odpadów na własny koszt (np. gruzu, fragmentów kafelek, cegieł, opakowań po użytych materiałach budowlanych, itp.), a w przypadku odpadów niebezpiecznych, przekazywanie ich do utylizacji firmie posiadającej stosowne pozwolenie;
 - i) przestrzegania nakazu segregacji odpadów komunalnych, tzn. wrzucania ich do właściwych pojemników.
2. Zabrania się:
- a) zanieczyszczenia terenów należących do MZK;
 - b) emitowania do powietrza i wprowadzania do ścieków oraz gleby substancji chemicznych;
 - c) stosowania urządzeń powodujących nadmierny hałas lub wibracje, względnie emitujących szkodliwe promieniowanie elektromagnetyczne;
 - d) prowadzenia działań ingerujących w środowisko, na które firma nie otrzymała stosowanych pozwoleń czy decyzji właściwych organów.
3. Działalność polegająca na uzgodnionym korzystaniu ze środowiska jest związana z ponoszeniem odpowiednich opłat.
4. MZK zastrzega sobie prawo obciążania firmy, której działalność wpływa na podniesienie jego opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, proporcjonalnymi kwotami w wysokości zależnej od tego wpływu.

V. Postanowienia końcowe

1. Nadzorujący wykonanie remontów i usług – Kierownik DI oraz Specjalista ds. BHP, są uprawnieni do dokonywania niezapowiedzianych kontroli przestrzegania wymagań z zakresu BHP i ppoż. oraz ochrony środowiska przez firmy pracujące na terenie MZK. W przypadku stwierdzenia uchybień w tym zakresie ww. bezzwłocznie informują o nich osoby zarządzające pracownikami na terenie zajezdni, a w skrajnych przypadkach wydają pracownikom firmy zewnętrznej polecenie wstrzymania prac i oddalenia się w miejsce bezpieczne, do czasu usunięcia zagrożenia.
2. W przypadku nieprzestrzegania ww. postanowień Wykonawca / Zleceniobiorca może:
 - a) odstąpić od umowy z winy Wykonawcy / Zleceniobiorcy;
 - b) obciążyć Wykonawcę / Zleceniobiorcę odszkodowaniem z tytułu powstałej szkody.
3. Jeśli w wyniku prowadzonej działalności firma zewnętrzna spowoduje nadzwyczajne zagrożenie środowiska, np. wyciek substancji niebezpiecznych, pożar lub zdarzenie wypadkowe / potencjalnie wypadkowe stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi, pracownicy tej firmy zobowiązani są do natychmiastowego zgłoszenia tego faktu Dyspozytorowi – **tel. 33 814 35 11 wew. 255**. Po czym należy natychmiast przystąpić do działań zmierzających do ograniczenia skutków zdarzenia i uczestniczyć w akcji organizowanej przez służby MZK.